

Namazdan sonraki tesbihleri neden 33'er defa çekiyoruz?

Emre Bey: “Namazdan sonraki tesbihleri neden 33'er defa çekiyoruz? Ne hikmeti var?”

TESBİHAT, NAMAZIN ÇEKİRDEĞİDİR

Namazın ardından 33 defa çektiğimiz tesbih, yani “Sübhânallah”lar, 33 defa çektiğimiz tahmid, yani “Elhamdülillah”lar ve 33 defa çektiğimiz tekbir, yani “Allahü Ekber”ler namazın çekirdekleri hükmündedir. Nitekim bu yüksek zikirlerle ya mânâ, ya da lâfız itibarıyla namazın içinde de sürekli başvururuz. Meselâ, namaza “Allahü Ekber” diyerek başlarız. Okumaya hemen “Sübhâneke” diyerek tesbihle başlıyoruz. Ardından “Elhamdülillah” diyerek hamd ile başlayan ve baştan sona hamdi, tekbiri, tesbihi, duâyı ve ubûdiyeti bir bütün olarak içeren ve Allah’a en öz şekilde niyazımızı arz eden Fâtiha Sûresini okuyoruz. Rükûumuzda ve secdemizde tesbih ifadeleri hâkimdir. Rükûdan sonra doğrulurken hamd ediyoruz. Rükûa ve secdeye giderken, secdeden doğrulurken, kıyama giderken ve kıyamdan dönerken ara zikirlerimiz ise hep “Allahü Ekber” kelimesidir.

Nitekim Resûlullah (asm), “Bizim namazımız tesbîh, tekbîr ve Kur’ân okumaktan ibarettir; onda dünya kelâmı konuşulmaz!” buyurmuştur.¹

TESBİHAT NAMAZIN TEYİDİDİR

Namazdan çıkar çıkmaz ise tesbih, tahmid ve tekbir ifâdeleri olan Sübhânallah, Elhamdülillah ve Allahü Ekber zikirlerini 33'er defa tekrar ederek, namazı te'kid ve takviye ediyoruz. Yani namazımızı tesbih, tahmid ve tekbir ile güçlendiriyoruz. Yani Sübhânallah, Elhamdülillah ve Allahü Ekber zikirleri ile namazımızı Cenâb-ı Hakk’a arz ediyoruz ve namazımızın kabulünü Dergâh-ı İzzet’ten istirham ediyoruz ve umuyoruz.

Üstad Bediüzzaman’a göre namazın manası, Cenâb-ı Hakk’ı tesbih etmek (yani O’nu noksanlıklardan tenzih etmek), tazim etmek (yani O’nun büyüklüğünü teslim etmek) ve şükretmektir. Bu üç mânâdan birincisi olan tesbihi, Cenâb-ı Hakk’ın celâline karşı dilimizle ve fiilimizle “Sübhânallah” diyerek edâ ediyoruz. Yani namazın içinde ve namaz tesbîhâtında “Sübhânallah” demekle berâber, günlük hayatımızda da Allah’ın

celâline ilîşecek şekilde Allah'ın zâtını yanlış sıfatlarla tanımaktan Allah'a sığınıyoruz ve Allah'ın haram sınırlarına riâyet ediyoruz. Böylece namazda dilimizle "Sübhanallah" diyoruz, namaz dışında da fiilimizle "Sübhanallah" diyoruz.

Bu üç mânâdan tâzimi, Cenâb-ı Hakk'ın kemâline karşı lâfzımızla ve amelimizle "Allahü Ekber" diyerek edâ ediyoruz. Yani namazın içinde ve namaz tesbîhâtında "Allahü Ekber" diyerek Allah'ın büyüklüğünü dilimizle, kalbimizle ve aklımızla teslim etmekle berâber, günlük hayatımızda Allah'ın kemâline ve sonsuz olgunluğuna uygun düşmeyecek şekilde zâtını noksan ve eksik sıfatlarla tanımaktan Allah'a sığınıyoruz, benliğimizi ve enâniyetimizi terbiye altına alıyoruz. Böylece namazda dilimizle "Allahü Ekber" diyoruz, namaz dışında da amelimizle "Allahü Ekber" diyoruz.

Bu üç mânâdan şükrü, Cenâb-ı Hakk'ın cemâline karşı kalbimizle, dilimizle ve bedenimizle "Elhamdülillah" diyerek edâ ediyoruz. Yani namazın içinde ve namaz tesbîhâtında "Elhamdülillah" diyerek Allah'ın sonsuz güzelliğini ve eşsiz merhametini müşâhede ettiğimizi kalbimizle, dilimizle ve bedenimizle ifâde etmekle berâber, hayatımızın her safhasında Allah'ın cemâline, sonsuz güzelliğine, yüksek şefkatine ve benzersiz rahmetine olan şiddetli ihtiyacımızı arz ediyoruz, günlük hayatımızda kanaat, teslim ve rızâ göstererek Allah'ın verdiği yüksek nimetlerin kadir ve kıymetini bildiğimizi ilân ediyoruz, nimetleri saçıp savurma gibi Allah'ın ikrâmlarını ve ihsanlarını hafife alıcı davranışlardan kendimizi çekip kurtarmak sûretiyle Allah'a şükrediyoruz. Böylece namazda kalbimizle ve dilimizle "Elhamdülillah" diyoruz, namaz dışındaki hayatımızda da bedenimizle ve davranışlarımızla "Elhamdülillah" diyoruz.²

GÜNAHLAR DENİZ KÖPÜĞÜ KADAR DA OLSA ERİYİP GİDİYOR

Namazın ardından 33'er defa tesbih, tekbir ve tahmid yapmak Sünnet-i Seniyyedir. Üstad Bedüzzaman Hazretleri, namazdan sonra okunması sünnet olan tesbih, tazim, tahmid, zikir ve salavât ifâdelerinin, her türlü şerlerden Allah'a sığınma ve Allah'ın isimlerini zikretme duâlarının Hz. Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın yolu, sünneti ve velâyetinin evrâdı olduğunu, bu açıdan büyük önemi bulunduğunu ve ihmal edilmemesi gerektiğini kaydeder.³

Muhâcirlerden bazı fakîr Sahabîler bir gün Allah Resûlü Aleyhissalâtü Vesselâm'a şöyle dediler:

"Ya Resûlallah! Mal sahipleri yüksek derecelere eriştiler. Bizimle beraber namaz kılıyorlar, oruç tutuyorlar! Bizden ayrı bir de mallarıyla haccediyorlar, umre

yapıyorlar, köle âzât ediyorlar, sadaka veriyorlar!” Allah Resûlü (asm): “Ben size bir şey öğreteyim de, onun sayesinde sizi geçenlere yetişir, sizden sonrakileri de geçersiniz. Her namazın ardından otuz üçer defa Sübhânallah, Elhamdülillâh ve Allahü ekber dersiniz. Sonra da ‘Lâ ilâhe illallahü vahdehû lâ şerîke leh. Lehü’l-Mülkü ve lehü’l-Hamdü ve hüve alâ külli şey’in kadîr’ dersiniz; deniz köpüğü kadar bile olsa günahlarınız bağışlanır!” buyurdu. 4

Dipnotlar:

- 1- Nesâî, Kitabu’s-Sehiv, 20.
- 2- Bedüzzaman, Sözler, s. 44, 45.
- 3- Kastamonu Lâhikası, S.72-73.
- 4- Müslim, Mesâcid, 142.